

Ambtenaar moet met bezieling gaan schrijven

Schrijfcursus

.....
van onze verslaggever

AMSTERDAM – Wel eens een boeiende brief van de gemeente ontvangen? Persoonlijk van stijl, de metafoor niet schuwend? Als het aan Peter Zuidgeest ligt, zal dat in de toekomst tot de mogelijkheden gaan behoren. De neerlandicus biedt sinds kort aan ambtenaren een cursus 'boeiend schrijven op het werk' aan. Zo'n 35 ambtenaren van de gemeente 's-Gravenzande deden mee, dus daar in Zuid-Holland kunnen ze alvast wat verwachten.

Doel van de cursus is om ambtelijke taal op een natuurlijke wijze om te vormen in gewone-mensentaal, zodat ambtelijke teksten beter voorstelbaar en beeldender worden. Zuidgeest heeft ervaring op dit terrein. In 1989 begon hij voor ambtenaren van de gemeente Voorburg een cursus 'begrijpelijk schrijven', een cursus die zo aansloeg dat inmiddels 53 gemeenten bij hem aanschoven. Er gloort hoop dat brieven voortaan niet meer standaard beginnen met 'In het kader van...' of 'Op grond van artikelnummer...' en dat ambtelijke voorzetsels als 'ten aanzien van' of 'met betrekking tot' hun langste tijd gehad hebben.

De nieuwe cursus gaat nog een stap verder. Zuidgeest: „Je kan zeggen dat de cursus op drie pijlers rust. Bij de eerste gaat het erom 'los te komen', creatief te worden. Dat vraagt om een moedige, open opstelling. Je moet die perfectionistische criticus in jezelf tot zwijgen brengen. De rommel die je anders zou verwerpen moet je juist opschrijven: daaruit komen ideeën voort.”

„Bij de tweede pijler moet je je eigen lol in het schrijven op het spoor komen, bezieling gaan voelen. Je oefent in zintuiglijk schrijven en literaire middelen.

Je leert beelden te gebruiken en metaforen. Een directeur van openbare werken die zijn dienst met een andere dienst liet fuseren wekte in zijn jaarverslag verbazing met zijn formulering: 'hoe twee kruideniers gezamenlijk een multinational zijn geworden'. Goed, het is misschien niet helemaal klaar voor de drukpers, maar het gaat de goede kant op.”

„Bij de derde pijler leert men samenwerken bij het schrijven. Daar gaat het om de feedback, maar ook om de omgang met kritiek.” Waartoe de cursus kan leiden, illustreert het volgende voorbeeld.

Een gevoelloos gemeentelijk schrijven over de verlenging van een eigen graf begon vóór de cursus als volgt: 'Geachte mevrouw, volgens onze gegevens verstrijkt 9/12/2001 de termijn van het destijds voor de duur van 30 jaar verleende recht om een overledene te doen begraven in het graf VAK P NR 21 gelegen op de algemene begraafplaats van deze gemeente. Uw echtgenote was rechthebbende van dit graf. (..) Wilt u uw recht op genoemde grafruimte voor 30 jaar verlengen, dan kunt u ons dit binnen 30 dagen *schrijfelijk* kenbaar maken.'

Na vijf dagen cursus ziet die tekst er nu zo uit: 'Geachte mevrouw, zoals u wellicht weet is de algemene begraafplaats in onze gemeente aangepast en uitgebreid. De begraafplaats heeft een parkachtig karakter gekregen waar een ieder kan wandelen en ook op verschillende locaties op een bankje kan plaatsnemen. Sinds deze zomer is er de mogelijkheid om een dierbaar overleden persoon uit te strooien op een speciaal aangewezen plek of voor deze overleden persoon een roos te planten. U begrijpt dat ik deze brief niet voor niets schrijf en ik wil dan ook uw aandacht vragen voor een gevoelig onderwerp.'